

UBTBR 14.35.09

SH. E. Auelbekova¹, H. Akça², M. Erdoğan³

^{1,2,3}Suleyman Demirel Üniversitesi, Kaskelen/ Kazakistan

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KONUŞMA BECERİSİ KAZANDIRMADA ÇEVİRİMİÇİ DERSLERİN KULLANIMI

Özet: Makalemizde son yıllarda, gelişen teknolojiye bağlı olarak ortaya çıkan internet tabanlı uzaktan dil öğretimi, ses ve görüntünün internetin de temel bileşenleri olması nedeniyle iletişimsel yetinin kazandırılması açısından önemli imkânlar sunulduğu ele alınmaktadır. İnternet uzaktan dil öğrenenler için dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma, yazmayı kazandırabilecek donanımına sahiptir. Bunun yanında, internet ile sunulan görsel ve işitsel ortamlar, öğrencinin öğrenmeye çalıştığı dili yalnızca yapısal bir birim değil aynı zamanda sosyo-kültürel bir olgu olarak da görmesini sağlamaktadır.

Çalışmamızın amacı Yabancılara Türkçe öğretiminde uzaktan eğitim yoluyla konuşma becerisini kazandırmak, uzaktan eğitimde kullanılan bilgisayar destekli etkileşimli programları açıklamak ve bu yolla konuşma becerisinin geliştirilmesinde önemli yöntem ve teknikleri etkinliklerle göstermektir. Öğrencilerin Türk dilinde iletişim kurmayı kolay ve keyifli bir şekilde öğrenmelerini sağlayacak bir yol sunmaktır. Teknolojinin dil eğitiminde kullanılması ile ilgili yapılan çalışmalarda dikkat çeken bir nokta bilgisayar ortamı eğitimin yüz yüze dil eğitimi ile birleştirmenin yararlarını ortaya koymaktır.

Anahtar kelimeler: Türkçe, yabancı dil, konuşma becerisi, teknoloji, çevrimiçi, uzaktan eğitim, bilgisayar.

***

Abstract. In our article, it is discussed that internet-based distance language teaching, which has emerged due to the developing technology in recent years, provides important opportunities in terms of gaining communicative competence due to the fact that sound and image are the basic components of the internet. The internet is equipped to gain the four basic skills of listening, speaking, reading, and writing for distance language learners

The aim of our study is to teach foreigners the skill of speaking through distance education in Turkish teaching, to explain the computer-assisted interactive programs used in distance education, and to demonstrate the important methods and techniques in developing speaking skills in this way. To provide students with an easy and enjoyable way to learn to communicate in Turkish. A striking point in the studies on the use of technology in language

education is to reveal the benefits of combining computer-based education with face-to-face language education.

Keywords: Turkish, foreign language, speaking skills, technology, online, distance education, computer.

***

Аннотация. В нашей статье обсуждается, что дистанционное обучение языку через Интернет, появившееся благодаря развитию технологий в последние годы, предоставляет важные возможности с точки зрения приобретения коммуникативной компетенции, поскольку звук и изображение являются основными компонентами Интернета. Интернет обладает четырьмя базовыми навыками для изучающих язык дистанционно, а именно аудированием, говорением, чтением и письмом. Кроме того, визуальная и звуковая среда, предлагаемая в Интернете, позволяет учащимся увидеть язык, который они пытаются выучить, не только как структурную единицу, но и как социокультурный феномен.

Цель нашего исследования - научить иностранцев навыкам разговорной речи с помощью дистанционного обучения турецкому языку, объяснить компьютерные интерактивные программы, используемые в дистанционном обучении, и продемонстрировать важные методы и приемы в развитии разговорных навыков таким образом. Предоставить студентам простой и приятный способ научиться общаться на турецком языке. Ярким моментом в исследованиях использования технологий в языковом образовании является выявление преимуществ сочетания компьютерного обучения с очным языковым обучением.

Ключевые слова: турецкий, иностранный язык, разговорные навыки, технологии, онлайн, дистанционное образование, компьютер.

Günümüzün gereksinimlerini karşılamak ve yarının dünyasına daha iyi hazırlayabilmek için öğrencilerimizi; nasıl öğrenecekleri, nasıl düşünecekleri ve bunlar için gerekli teknolojiyi nasıl kullanacakları konusunda bilinçli yetiştirmek gerekmektedir [1, 36]. Öğretimin gerçekleştirilmesi sırasında kullanılan teknolojiler ve materyaller öğrenmenin tam olarak gerçekleştirilmesinde yardımcı araç olurken, her geçen gün teknolojiye meydana gelen yeni gelişmeleri izleyebilmek ve bunları günlük yaşamın gereği içerisinde doğru şekilde kullanabilmek kazanılması gereken bir beceridir. Bu beceriye öncelikle eğitimciler sahip olmalı; ardından öğrencilere kazandırabilmelidirler. Sınıf ortamında etkili öğrenmenin gerçekleşmesi; öğrenci-öğretmen, öğrenci-öğrenci, öğrenci-içerik ve öğrenci-ortam etkileşimlerinden en az birinin yüksek bir düzeyde olabilmesiyle sağlanabilmektedir [2]:

Konuşma Becerisi: Konuşma, insanlar arasındaki iletişimi sağlayan en yaygın ve en önemli araçtır. İnsanlar arasında iletişim çoğunlukla konuşma yoluyla sağlanır. Araştırmalar, günümüzün % 50 ile % 80'lik bölümünün

iletişim kurarak geçtiğini; iletişim kurma zamanımızın ortalama % 45'ini dinleyerek % 30'unu konuşarak, % 16'sını okuyarak % 9'unu ise yazarak geçirdiğimizi ortaya koymaktadır. Konuşma olmadan dinlemenin olmayacağı göz önünde bulundurulsa insan için konuşmanın ne kadar önemli olduğu çarpıcı olarak ortaya çıkar.

Konuşma derslerinin amacı, öğrencilerin düşünce ve duygularını dil kurallarına uygun, doğru ve etkili biçimde anlatma yeteneği kazandırmaktır” Konuşma eğitim ve öğretim faaliyetlerinin de temelinde yer alır. Öğretmen-öğrenci arasındaki bilgi alışverişi, açıklama, anlatma, değerlendirme en çok konuşma aracılığıyla yapılır. Konuşma yetisi doğuştan getirilir fakat doğru ve etkili konuşma eğitim ile elde edilen bir beceridir. Konuşma becerisinin geliştirilmesi, tıpkı yazma becerisinde olduğu gibi belli bir takım kuralları ezberlemeye dayalı bir çalışma ile sağlanamaz; bol bol uygulama yapmak, iyi konuşan konuşmacıları dinleyerek onları model almak gibi yaparak öğrenme modelleri bu becerinin geliştirilmesinde en uygun çalışmalardır [3, 289-291].

Konuşma; duygu, düşünce, tasarım ve isteklerin sözle bildirilmesidir. Başka bir deyişle bir konunun zihinde tasarlandıktan sonra karşımızdakilere sözle iletilmesi işidir. Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisi ise biraz daha farklı ifade edilebilir. Bireyin öğrendiği dilde duygularını, düşüncelerini, tasarımlarını ve gözlemlerini düzeyine uygun bir kelime dağarcığı ile veya söz varlığı ile ifade etmesidir. Konuşmada özellikle öğrenilen dilin ses özelliklerini kavramış olmak çok önemlidir. Aksi halde yalnızca geniş bir kelime kadrosuna sahip olmak anlaşmak için yeterli değildir.

Konuşma becerisi ile diğer beceriler arasında sıkı bir ilişki vardır. Dinlediklerini anlayan bir birey başkalarına ait söz ve yorumlardan yola çıkarak kendi duygu, düşünce, gözlem ve tasarımlarını dile getirme ihtiyacı hisseder. Konuşma derslerinde düzeye uygun soru ve cevap yoluyla başlanması, kendini ifade etme, nerden geldiğini, nereye gideceğini, nerede bulunduğunu, ne amaçla dil öğrendiğini ifade edebilmeye yönelik basitten karmaşığa doğru bir yol izlenmelidir. Düzeyine uygun konu ve sorularla ya da diyaloglarla konuşma becerisi geliştirilir. Tabii ki, haftalık ders saati ve uygulamaların da süresi önemlidir. Doğal ortamında öğretilmeyen dillerde genellikle konuşma becerisini kazandırmada güçlük çekilir ya da gecikme olur.

Konuşma becerisinin geliştirilmesinde öğretim yöntemleri büyük rol oynamaktadır. “Bir çıktı becerisi olan konuşma; yabancı dilde dinleme ve okuma girdilerinin yeterli seviyeye ulaşmasından sonar üretim aşamasında ortaya çıkar. Diller yazılmadan önce konuşulduğu için çağdaş dil öğretim çoğunlukla dilin sözlü boyutuna önem vermişlerdir.

Konuşma becerisi öğretim yöntemlerinin etkinliklerle geliştirilmesi günümüzde en çok üzerinide durulması gereken bir noktadır. Dil öğretiminde konuşma becerisinin alt boyutları olan anlaşılabilirlik, dil bilgisi, sözcük bilgisi ve akıcılığı geliştirmek için; farklı yaş gruplarında, farklı öğretim materyalleri

işe koşularak, farklı yöntem ve teknikler kullanılarak yeniden sınanan çalışmalar planlanmalıdır.

Dil öğretiminde öğrencilere konuşma becerilerini geliştirmek amacı ile kullanılan materyallerin yanı sıra, düzenlenecek ortamın iletişimsel bir ortam olmasına dikkat edilmeli, iletişimsel etkinlikler (doğal konuşma etkinlikleri, rol oynama, canlandırma, yaratıcı drama, sorun çözme vd.) kullanılmalıdır.

Görsel öğretim materyalleri hazırlanması kolay olduğu ve öğrencilerin yabancı dil konuşma becerilerini geliştirdiği için dil öğretmenleri tarafından uygun şekilde seçilmeli, hazırlanmalı ve sınıf ortamına taşınmalıdır.

Gelişme

Son yıllarda, gelişen teknolojiye bağlı olarak ortaya çıkan internet tabanlı uzaktan dil öğretimi, ses ve görüntünün internetin de temel bileşenleri olması nedeniyle iletişimsel yetinin kazandırılması açısından önemli imkânlar sunmaktadır. İnternet uzaktan dil öğrenenler için dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma, yazmayı kazandırabilecek donanıma sahiptir. Bunun yanında, internet ile sunulan görsel ve işitsel ortamlar, öğrencinin öğrenmeye çalıştığı dili yalnızca yapısal bir birim değil aynı zamanda sosyo-kültürel bir olgu olarak da görmesini sağlamaktadır.

Dil öğretiminde öğrencilere konuşma becerilerini geliştirmek amacı ile kullanılan materyallerin yanı sıra, düzenlenecek ortamın iletişimsel bir ortam olmasına dikkat edilmeli, iletişimsel etkinlikler (doğal konuşma etkinlikleri, rol oynama, canlandırma, yaratıcı drama, sorun çözme vd.) kullanılmalıdır. Görsel öğretim materyalleri hazırlanması kolay olduğu ve öğrencilerin yabancı dil konuşma becerilerini geliştirdiği için dil öğretmenleri tarafından uygun şekilde seçilmeli, hazırlanmalı ve sanal ortama taşınmalıdır. Hatırlatmayı kolaylaştırdığı için görsel öğretim materyallerinin yazı ile desteklenmesi üzerinde durulmalı, öğrenme ortamında yabancı dil konuşma becerisini ilerletmek amacı ile öğrencilere mümkün olduğunca fazla yazılı – görsel öğretim materyali sunulmalıdır. Görsel ve yazılı-görsel öğretim materyali hazırlamaları ve sınıf ortamına getirmeleri için öğrencilere sorumluluk verilmeli, bu amaçla onlar sürekli güdülenmelidir.

Konuşma ve sözlü bildirişim dil öğrenmenin en önemli aşamalarındandır. Konuşma bildirişimi teknoloji destekli öğretim e-öğretim programlarında üzerinde en çok çalışılan ve bilgi teknolojilerinde arge çalışmalarının yapıldığı alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Dil öğrenmede, özellikle yabancı dil öğretiminde kazanımlardan okuma, yazma, anlama etkinlikleri bilgisayar üzerinde teknolojinin de sağladığı olanaklarla yapılmakta ve kazanımlar elde edilmektedir. Konuşma edinimi dışındaki yazma, okuma ve anlama ediniminde bildirişim koşulları hazırlanırken bilgisayar ekranından öğrenci kolaylıkla yönlendirilebilmektedir. Konuşma edinimi ve bu alandaki bildirişim ise üzerinde en çok çalışılan ve öğrencinin yaptığı konuşma uygulamasının geri dönüşümünün alınması, sürdürülmesi ve devam ettirilmesi doğal olarak ikinci bir dil öğreniminde mutlaka olması gereken bildirişimdir.

Alıcı-verici arasındaki sağlıklı bildirişimin uzaktan yapılması bu alanda yeni arayışları da beraberinde getirmektedir.

Teknolojide gözlenen hızlı gelişmeler, eğitimin her alanına olduğu gibi dil öğretimine de yeni kavramlar ve yaklaşımlar getirmiştir. Özellikle bilgisayar teknolojilerinde görülen hızlı gelişmeler, eğitimde kalite ve eğitim olanaklarını artırma girişimlerine yeni yönelimler kazandırmıştır [4]. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda, genel olarak, bilgisayar destekli eğitimin öğrencilerin başarısını artırmada önemli bir etkisi olmadığını saptayan bulgular yanında bu tür uygulamaların başarıyı artırdığını saptayan bulgular da vardır [4].

Elde edilen bulgulara göre, bilgisayar destekli öğretim etkinliklerinin öğrenci başarısını artırmasının yanı sıra öğrenmeye olan motivasyonu artırmada, bağımsız çalışma becerileri kazandırmada, iletişim becerilerini artırmada ve eğitimin tarafları arasındaki işbirliğini geliştirmede önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Öğrencilerin internet olanaklarının yetersiz olması, ortaya çıkan sorunların çözümü için bireysel danışmanlıklara ihtiyaç duyulması, katılımcılar arasında yeterli iletişim imkânının olmaması bilgisayar destekli eğitimin daha etkili olmasını sağlayan engeller arasında gösterilmektedir [4]. Özellikle öğreticinin her bir katılımcı ile yüz yüze iletişim kuramaması en önemli problemlerden biri olarak belirtilmektedir [4].

Öğretmen desteği: Uzaktan dil öğretiminde öğretmen desteği özellikle konuşma bildirişimi için uygulanabilecek bir bildirişim yöntemidir. Öğretmen desteği, site yöneticilerinin vereceği bir kararla 20- 25 kişilik öğrenci gruplarına haftanın belirli saatlerinde canlı danışmanlık hizmeti verilebilir. Öğretmen desteği, canlı ders veya danışmanlık olarak öğrencilerle senkron yani eşzamanlı bir ortamda yapılabilir. Canlı danışman desteği ile birlikte:

-Dilin canlı ortamında bildirişimde bulunmuş olur.

-Sözcüklerin telaffuzu ve fonetiği bununla öğrencilere kolaylıkla ulaştırılabilecektir.

-Web tabanlı uzaktan dil öğretim portalında öğretmen desteği eğitimin verimliliğini en üst düzeye çıkaracaktır.

-Sohbet odaları, öykü anlatma, kendini tanıtmak, ülkesi ve çevresi hakkında bilgilerle öğretmenle bildirişim içerisinde olmak öğrencinin dil öğrenme kazanımını daha yukarıya taşıyacaktır.

A-1 seviyesine göre konuşma bildirişimi: Basit ve çoğunlukla kalıplaşmış deyimler kullanarak insanları ve mekânları anlatabilir. Kendini tanıtabilir; ne iş yaptığını ve nerede oturduğunu söyleyebilir. Bir konuşmacıyı tanıtmak veya tebrik etmek gibi önceden hazırlanmış kısa bir konuşmayı okuyabilir.

A-2 seviyesine göre konuşma bildirişimi : Günlük yaşantısıyla ilgili bir konu üzerine kısa ve önceden hazırlanmış bir sunum yapabilir. Basit bir dille bir olay ya da iş hakkında kısa bilgi verebilir. Planları, kararları, alışkanlıkları, günlük uğraşları hakkında bilgi verebilir ya da geçmişteki etkinlikleri ve kişisel deneyimlerini anlatabilir. Basit bir dille kendine ait şeyleri kısaca anlatabilir ve

karşılaştırmalar yapabilir. Bir şeyin nesini beğenip beğenmediğini belirtebilir. Ailesi, yaşamı, yaşam şartları, eğitimi ve geçmişteki ya da şimdiki iş yaşamı hakkında bilgi verebilir. Basit sözcüklerle insanları, mekânları ve kendine ait olan şeyleri anlatabilir. İnsanlar, yaşam ya da iş koşulları, gündelik işleri, hoşlandıkları ya da hoşlanmadıkları şeyler vb. hakkında kısa ve art arda sıralanmış basit deyimler ve tümceler kullanarak basit betimlemeler yapabilir.

B-1 seviyesine göre konuşma bildirişimi: Belli noktaları art arda sıralayarak kendi ilgi alanından konular hakkında karmaşık olmayan; ama birbiriyle bağlantılı, oldukça akıcı betimlemeler yapabilir. Kendi ilgi alanında çeşitli, alışlagelmiş konular hakkında zor olmayan betimlemeler yapabilir ya da bilgi verebilir. Belli noktaları sıralayarak oldukça akıcı bir şekilde karmaşık olmayan öyküleri anlatabilir ve betimlemeler yapabilir. Kendi deneyimleri hakkında ayrıntılı bilgi verebilir ve bu arada duygu ve tepkilerini belirtebilir. Önceden bilinmeyen olayların (Örneğin bir kaza) önemli ayrıntıları hakkında bilgi verebilir. Bir kitap ya da filmin konusunu anlatabilir ve konuyla ilgili tepkilerini dile getirebilir. Hayal, beklenti ve amaçlarını anlatabilir. Gerçek ve hayali olayları anlatabilir. Bir öykü anlatabilir. Çoğu zaman zorlanmadan anlaşılabilir için, bir gerekçeyi yeterince iyi bir şekilde ortaya koyabilir. Görüş, tasarı ve davranışlar hakkında kısaca nedenler gösterebilir veya açıklamalar yapabilir.

B-2 seviyesine göre konuşma bildirişimi: Konunun ana hatlarını ve önemli ayrıntılarını vurgulayarak belirgin ve iyi yapılandırılmış bir sunum yapabilir. Hazırlanmış olduğu metinden uzaklaşıp genelde ustalıklı ve akıcı bir şekilde, dinleyicilerin ona yönelttiği ilginç soruları anında yanıtlayabilir. Belirgin bir şekilde hazırlanmış bir sunum yapabilir; bir görüşü savunan ya da ona karşı çıkan bakış açıları ve başka olasılıkların olumlu olumsuz yönlerini de belirtebilir. Kendisini veya dinleyici kitlesini zorlamadan, bir dizi soruyu anında ve akıcı bir dille yanıtlayabilir. Birçok genel konu hakkında anında, anlaşılır ve akıcı bir dille kolay anlaşılacak şekilde duyurular yapabilir. Bir şeyi düzenli olarak ayrıntılarıyla açıklar; belirleyici noktaları uygun bir tarzda ön plana çıkarabilir ve destekleyici ayrıntıları belirtebilir. Kendi görüşlerini ayrıntılarıyla anlatarak ve alt başlıklarla, uygun örneklerle destekleyerek bir şeyi belirgin olarak açıklayabilir.

C-1 seviyesine göre konuşma bildirişimi: Karmaşık konuyla ilgili olguları anlaşılır ve ayrıntılı olarak betimleyip sunabilir, alt konuları da ekleyerek belirli noktaları açıkça anlatıp uygun bir sonuca bağlayabilir. Karmaşık durumları anlaşılır biçimde ve ayrıntılarıyla sunabilir. Betimleme yaparken; açıklamalar getirerek, hikâyelerle süsleyerek, alt konuları katarak ve belirli noktaları da açıklayarak uygun bir sonuca bağlayabilir. Fazla zorlanmadan doğru bir tonlama ve vurgulamayla ince anlam farklılıklarını da belirterek bir kamu duyurusu yapabilir. Karmaşık bir konu hakkında belirgin bir dille iyi yapılandırılmış bir sunum yapabilir; görüşlerini geniş ölçüde dile getirir,

alt konuları uygun örneklerle ve gerekçelerle destekleyebilir. Dinleyicilerin tepkileriyle anında ve fazla zorlanmadan başa çıkabilir.

C-2 seviyesine göre konuşma bildirişimi: Alışık olmadığı, karmaşık bir konu hakkında, kendinden emin ve iyi anlaşılır bir şekilde sunum yapabilir; konuşmasını dinleyicilerin isteklerine uygun bir esneklikle yapılandırabilir. Zorlayıcı ve hatta nezaketsizce sorulan sorularla başa çıkabilir. Konuyla ilgili olguları anlaşılır, akıcı, ayrıntılı ve çok ilgi çekici tarzda sunabilir. Anlaşılır, akıcı ve iyi yapılandırılmış bir dil kullanabilir. Konuşmasını; dinleyicilerin önemli noktaları algılamalarını ve akıllarında tutabilmelerini kolaylaştırıcı, oldukça mantıklı bir şekilde yapılandırabilir [5].

Video ile Gösteri Tekniği: Gösteri, izleyici grubun önünde bir işin nasıl yapılacağını göstermek ya da genel ilkeleri açıklamak için başvuru bir tekniktir. Gösteri tekniğini etkili bir şekilde uygulayabilmek için dikkatli bir hazırlık gerekir. Bu hazırlık yapılırken aşağıdaki noktalar göz önünde bulundurulmalıdır.

-Bu dersle ilgili gösterinin hedefleri nelerdir? Öğrencilere öğretilmek istenilen

bir beceri mi yoksa sadece bir ek bilgi midir?

-Gösteri için yeterli araç ve gereç var mıdır? Gösteri, gerçek araçlar kullanılarak yapılabildiği gibi modeller kullanılarak da yapılabilir. Bunlardan başka resim, slayt, film şeridi, hareketli filmler, basit çizimler ya da semboller kullanılarak da yapılabilir. Yapılan hazırlıkta bu araçlardan hangilerine ihtiyaç duyulduğu kararlaştırılmalıdır.

-Hangi hedeflere ulaşılabilecektir. Bu hedeflere ulaşılmasında öğrenciler ne gibi

bir rol oynayacaktır? Bu gösteriye öğrencilerin ilgisini çekecek hususlar nasıl sağlanacaktır?

Gösteri yöntemi (demonstration), öğrencilerin önünde bir işin nasıl yapılacağını göstermek için başvuru bir tekniktir. Bu teknik daha çok bilinmeyen kelimelerin öğretimi, konuşma becerisinin geliştirilmesi ve yeni bir dilbilgisi kuralının sunumu esnasında ana dile ihtiyaç duymaksızın kullanılabilir. Bu teknikte sınıfa gerçek materyaller getirilebilirken; bunun mümkün olmadığı durumlarda tahtaya çizilerek, taklit yapılarak daha önce bilinen sözcük veya kalıplarla açıklanarak gösteri gerçekleştirilebilir [6, 24-25].

Uzaktan eğitim yoluyla konuşma becerisinin geliştirilmesinde, ederslerdeki bilgileri desteklemek amacıyla, dilin doğal ortamlarda kullanılmasını gösteren videolar yer almaktadır. Okul, işyeri, pazar, market, hastane gibi gerçek mekânlarda sunulan örnek olaylarda kim, neyi, nerede konuşmalı ya da sessiz kalmalı; aynı ya da ayrı konum ve rollerdeki kişiler nasıl konuşmalı; konuşmaya uygun sözel olmayan davranışlar neler olmalı; karşılıklı konuşmada söz alma yolları nasıl olmalı; bilgi nasıl istenmeli veya verilmeli; nasıl ricada bulunmalı; yardım ya da işbirliği nasıl önerilmeli; emir nasıl verilmeli gibi öğrencilerin iletişim için ihtiyaç duyabilecekleri dil bilgileri videolar ile sunulmaktadır.

Uzaktan eğitimde video kullanımı ile öğrencilerin önemli kazanımlar elde ettiğini saptayan araştırmalar yapılmıştır [7]. Video destekli eğitimin; daha kalıcı öğrenme sağladığı, öğrencilerin derse ilgisini artırdığı, daha dikkat çekici olduğu, ders verimini artırdığı, dersin zor bölümlerini açıklamak için iyi bir araç olduğu, kayıt edilebildiği için tekrar tekrar izleme imkânı olduğu söylenebilir [7]. Söz konusu materyallerle yaratılan görsel ve işitsel ortamlar, öğrencinin öğrenmeye çalıştığı dili yalnızca yapısal bir birim değil aynı zamanda sosyo-kültürel bir olgu olarak da görmesini sağlamaktadır. Başarılı bir dinleme ve konuşma öğretiminde de görsel öğenin esas olduğuna ilişkin birçok neden ileri sürülmektedir.

Öğretmen daha önceden öğrencilere e-posta aracılığıyla bilgi gönderir, iletişim kuracakları gün ve saat belirlenir.

Sanal ortamda yapılacak e-ders için önceden hazırlanır. Aşağıda örnekler verilmiştir: Sanal ortamdaki dersler gösteri tekniği araçlarından resim, slayt, film şeridi, hareketli filmler, basit çizimler ya da semboller kullanılarak da yapılabilir.

Örneğin A2 seviyesi için bir kısa çizgifilm gösterilebilir. “Birlikten kuvvet doğar” çizgifilmi 2 dakikalık bir filmidir. Bu film Sessiz Seyretme Tekniğine aittir. Öğrenciler filmin sadece görüntüsünü görürler. İzledikleri filmdeki hareketlere, jest ve mimiklere, ifadelere, kılık-kıyafetlere ve çevreye göre filmin içeriği hakkında fikir sahibi olurlar. Bu durum öğrencilerin filmde konuşulanlar hakkında tahmin yapmasına ve fikir yürütmesine yardımcı olur.

Sonuç

Teknolojinin kullanılıyor olmasından dolayı, özellikle görsel işitsel çalışmalara öğrenciler büyük ilgi göstermektedir ve bu çalışmalar hedef dilde iletişim kurulmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Uzaktan eğitim yöntemi, yabancı dil öğretmeni eksiği olan ve kaynakları kısıtlı olan okullara eşit şans vermek amacıyla daha yoğun bir biçimde uygulanabilir. Ayrıca, öğretimi yaygın olmayan dillerin öğretiminde de uzaktan eğitim yöntemi yararlı olabilir. Daha işlevsel bir uzaktan eğitim uygulaması için; Canlı yayında telefon veya e-posta ile iletişim, Uzaktan Eğitim Merkezinde öğretmenin sürekli hazır bulunması, Çoklu ortam kullanımı (bilgisayar, ses tanıyan araçlar, ses kasetleri, alıştırma kitapları, vb.), Elektronik posta kullanımı önerilebilir [8].

Konuşma eğitimi hayatın her alanını kuşatan bir beceri olduğu için hem Türkçe dersi hem diğer dersler hem de kişinin hayatı boyunca gereklidir. Bu sebepten dolayı konuşma eğitimine önem verilmeli, geliştirilmesi için değişik uygulamalar yapılmalıdır

Kaynaklar

- 1 Weis, Allan H. Ve Diğerleri. Professional Development: A Link to Better Learning. School, Technology and Readiness Report. The CEO Forum, Washington. 1999, 36 s.

- 2 Anderson, T. Getting the Mix Right Again: An Updated and Theoretical Rationale for Interaction. The International Review of Research in Open and Distance Learning. Athabasca University. Canada. <http://www.irrodl.org>. 2003.
- 3 Arş. Gör. Kurudayıoğlu, Mehmet, Konuşma Eğitimi ve Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler, Gazi Üni. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yay., TÜBAR-XIII-/2003-Bahar
- 4 Akkoyun, B. İnternetin Öğretim Sürecinde Kullanımı. Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferansı Bildiriler Kitabı. 13-15 Mayıs 1999, 72-82 s.
- 5 Alyaz, Y./Gürsoy, E. Bilgisayar Destekli Yabancı Dil Öğretimi İçin İnternet Yazarlığı, Ala Yayınları. 2002. – 257 s.
- 6 Halis. Isa, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme Nobel Yayınları, Ankara, 2002. – 223 s.
- 7 Dudeney, G. ve Hockly, N. How to Teach English with Technology. Pearson Education Limited, Malaysia. Felix, U. (1998). “Virtual language learning: potential and practice” 2007.
- 8 Clifford, R. Foreign Languages and Distance Education: The Next Best Thing to Being There. ERIC Digest. URL: ED327066.1990. <https://www.ericdigests.org/pre-9218/distance.htm>.